

ЧЕТВЪРТО ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ”
3601 гр. Лом, обл. Монтана, ул. „Софийска” № 56, тел./факс: 0971 665

Утвърдил: п/ (чл. 4, т.1 във вр. с чл.5, т.1, в)
от Регламент (ЕС) 2016/679)

Дафинка Борисова
Директор
на IV Основно училище
„Христо Ботев” гр. Лом
Заповед № РД-13-402/12.09.2025 г. г.

Съгласувал: п/ (чл. 4, т.1 във вр. с чл.5, т.1, в)
от Регламент (ЕС) 2016/679)

Нина Тодорова Тасева
Председател на Обществен съвет
на IV ОУ „Христо Ботев” град Лом
Дата: г.

ПРОГРАМА
за превенция на отпадане
и ранното напускане на училище
за учебната 2025/2026 година

I. Представяне на програмата

В IV ОУ „Христо Ботев“ - Лом се обучават ученици, по-голямата част от които са от ромски произход. Както в предишните учебни години, така и ирез настоящата продължава тенденцията учениците да трупат голям брой отсъствия по уважителни и неуважителни причини. Носителите на тези отсъствия са деца в реален риск от отпадане от училище. Един от най-сериозните проблеми пред педагогическия екип е задържането на учениците в училище и заминаването им в чужбина.

Причините за големия брой отсъствия и отпадане на ученици от училището са следните:

1. Миграция на родителите. Много семейства заминават зад граница за дълги или по-кратки периоди от време. Децата пътуват с тях, но родителите не ги отписват, не уведомяват никого за заминаването си. Учениците започват да натрупват отсъствия, а класните ръководители се опитват да проучат конкретната ситуация - дали семейството е **заминало**, за какъв период от време и т.н. Преди да се вземе решение за отписване на ученика, той вече е натрупал достатъчно голям брой отсъствия.

2. Нежелание за продължаване на образованието. Някои ученици поради слаб успех или просто поради липсата на желание да полагат учебен труд престават да ходят на училище и отпадат въпреки усилията на педагозите.

3. Слаб или никакъв родителски контрол. Родителите на много ученици са в чужбина и децата се отглеждат от близки и роднини. Най-често това са баби и дядовци, които въпреки че са млади заявяват, че не могат да се справят с внуците си и да им въздействат по отношение на дисциплината или не проявяват силен ангажимент към образованието им. Родителите изпращат достатъчно средства, за да подсиgurяват и задоволяват децата си. Те от своя страна не чувстват нужда да посещават училище, а предпочитат да бездействат в къщи. Причините за отсъствията на учениците в този случай са свързани с някои особености на ромския етнос - родителите да обгрижват прекалено децата си и да ги издигат „в култ“ без да се стремят да възпитават в тях отговорност, трудолюбие и други ценности.

4. Липса на интерес и мотивация за придобиване на качествено образование. След преминаване в прогимназиален етап на основната образователна степен учениците коренно се променят. Съзряват физически много бързо (особено момичетата) и започват да се интересуват повече от сърдечните си трепети, отколкото от учебния процес. Много ученици не получават достатъчно подкрепа от родителите си, за да продължават да учат. За тях училището е място за всичко друго, но не и за придобиване на знания. На преден план са чисто физическите потребности на организма като например храненето.

5. Ниска грамотност, необразованост, незаинтересованост и несериозно отношение от страна на родителите към образованието на децата. Неграмотността е един от основните спътници на крайната маргинализация. Родителите не полагат усилия да изпращат децата си редовно на училище, да ги водят навреме в клас (при по-малките ученици), да ги събуждат и изпращат навреме в училище. Ниско образование, маргинализация, липса на възможности /навици/ мотивация за учене, предаване на ниското образование през поколенията, липса на социална мобилност, трайна маргинализация на отделни обществени групи.

6. Бедност. Някои родители изтъкват това като причина децата им да не посещават училище, защото нямат дрехи, обувки и средства за скъпи закуски и напитки.

7. Ранни бракове. Традициите на ромите са момичетата да се „омъжават“ преди да са навършили пълнолетие. Когато едно момиче реши, че трябва да се омъжи няма сила, която да го спре. Сватбата е в мислите на повечето момичета от пети до седми клас. Те винаги са подкрепяни от родителите си и напускането на училище поради женитба става

8. Други етнокултурни причини. Ромите често възприемат училището като чужда институция или поне не се чувстват ангажирани с него.

Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещето на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация, условия за повишаване на качеството на образованието. Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане или вече напуснал училище.

II. Цели:

Главна цел: Свеждане до минимум на броя на отпадналите ученици от училището

Специфични цели:

1. Активизиране на работата със семействата.
2. Повишаване на капацитета на педагогическия екип за справяне с проблема.
3. Превръщането на училището в привлекателно място за учениците.
4. Ангажиране на всички заинтересовани институции в разрешаването на проблема.

III. Направления:

1. Работа със семействата на учениците.
2. Квалификационна дейност с педагогическия екип.
3. Работа с учениците.
4. Сътрудничество с институциите.

IV. Задачи:

По направление 1.

1. Да се привлекат родителите за активно включване в училищния живот.
2. Да се изгради система от мерки за повишаване информираността на родителите.

По направление 2.

1. Да се осигурят подходящи обучения на педагогическия екип с насоченост по проблематиката.
2. Да се изгради система за мониторинг на обхвата и движението на учениците.

По направление 3.

1. Да се подобри педагогическата среда.

Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещето на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация, условия за повишаване на качеството на образованието. Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане или вече напуснал училище.

II. Цели:

Главна цел: Свеждане до минимум на броя на отпадналите ученици от училището и намаляване на броя на отсъствията по неуважителни причини.

В изпълнение на програмата са предвидени следните дейности:

Дейности по Направление 1: Работа със семействата на учениците.

1. Провеждане на родителски срещи по нетрадиционен начин, съгласно утвърдения график.

Срок: съгласно утвърдения график

Отг.: класните ръководители

2. Ден на отворените врати

Срок: м. май 2026г.

Отг.: директор, класните ръководители, УН

3. Провеждане на среща-разговор с представител на МКБППМН на тема "Рискове за детето, което не посещава училище".

Срок: м. февруари 2026 г.

Отг.: директор

4. Провеждане на информационна кампания-изготвяне на брошури, постери и др. по проблеми с отсъствията на учениците.

Срок: м. декември 2025г.-м. май 2026 г.

Отг.: директор

5. Предоставяне на информация на родителите във връзка със задълженията им.

Срок: м. декември 2025 г.-м. май 2026 г.

Отг.: класните ръководители

6. Провеждане на анкетно проучване сред родителите относно тяхната оценка на училището.

Срок: м. март 2026 г.

Отг.: директор, класните ръководители

7. Разработване на мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности.

Срок: м. февруари 2026 г.

Отг.: директор, класните ръководители, УН

Дейности по направление 2: Квалификационна дейност с педагогическия екип.

1. Изграждане на система за мониторинг на обхвата и движението на учениците.

Срок: постоянен

Отг.: директор

2. Проучване на социалния статус на семействата и включване в регистъра на деца в риск, на учениците с идентифицирани нужди от подкрепа.

Срок: м. януари 2026г.

Отг.: директор

3. Участие на учителите в квалификационни форми, свързани с превенция на отпадащите ученици.

Срок: при възможност

Отг.: директор

4. Провеждане на тематичен педагогически съвет: "Работа на учителя с проблемни ученици".

Срок: м. март 2026 г.

Отг.: директор

Дейности по Направление 3: Работа с учениците.

1. Провеждане на периодични тренинги и обучения с ученици, в риск от отпадане от училище.

Срок: м. декември 2025 г.-м. януари и м. май 2026 г.

Отг.: директор

2. Включване с предимство на ученици, застрашени от отпадане в групи за ИИД според интересите.

Срок: постоянен

Отг.: директор, класните ръководители

3. Формиране на групи от подкрепящи връстници.

Срок: постоянен

Отг.: класните ръководители

4. Провеждане на анкетно проучване сред учениците от III - VII клас относно тяхната оценка на училището.

Срок : м.март 2026 г.

Отг.: директор, класните ръководители

Дейности по Направление 4 : Сътрудничество с институциите.

1. Поддържане на непрекъсната комуникация с институциите, пряко работещи с деца, относно учениците в риск от отпадане.

Срок : учебната 2025 / 2026 г.

Отг.: директор, класните ръководители

2. Участие на представители на Отдел "Закрила на детето ", МКБППМН и Детска педагогическа стая в провежданите тренинги и обучения с родители и ученици.

Срок : учебната 2025 / 2026 г.

Отг.: директор, класните ръководители

V. Мерки за намаляване на броя на отсъствията на учениците.

1. Осъществяване на контрол на присъствието на учениците в учебните часове.

Срок: учебната 2025/ 2026 г.

Отг.: педагогическите специалисти, класните ръководители

2. Коректно отразяване на отсъствията и закъсненията на учениците в съответния учебен час.

Срок: учебната 2025/ 2026 г.

Отг.: педагогическите специалисти

3. Осъществяване на контрол на предоставените документи, доказващи уважителните причини за отсъствията на учениците, на сроковете и начина на извиняване на отсъствията от класните ръководители.

Срок: учебната 2025/2026 г.

Отг.: директор, класните ръководители

4. Създаване на подкрепяща среда в класа на застрашените ученици.

Срок: учебната 2025/ 2026 г.

Отг.: класните ръководители

5. Формиране на групи от подкрепящи връстници.

Срок: м.януари 2026 г.

Отг.: класните ръководители

6. Подобряване на пропускателния режим в училището и недопускане на безпричинно напускане на училищната сграда на учениците.

Срок: постоянен

Отг.: директор

7. При допуснати 5 отсъствия по неуважителни причини или 3 дни за децата в подготвителна група, класният ръководител е длъжен незабавно да проведе разговор с родителите или настойниците.

Срок: при констатирани нарушения

Отг.: класните ръководители

8. При допуснати 10 отсъствия по неуважителни причини класният ръководител е длъжен незабавно да посети семейството на ученика, за да установи причините за отсъствията и да проведе разговор с родителите или настойниците.

Срок: при констатирани нарушения

Отг.: класните ръководители

9. При допуснати 15 отсъствия по неуважителни причини класният ръководител е длъжен незабавно да представи доклад пред директора за налагане на наказание на ученика по ЗПУО .

Срок: при констатирани нарушения

Отг.: класните ръководители

10. При допуснати 30 отсъствия по неуважителни причини класният ръководител е длъжен незабавно да стартира процедура за налагане на наказание на ученика по ЗПУО .

Срок: при констатирани нарушения

Отг.: класните ръководители

11. При допуснати 150 отсъствия по неуважителни причини класният ръководител е длъжен незабавно да стартира процедура за налагане на наказание на ученика по ЗПУО .

Срок: при констатирани нарушения

Отг. : класните ръководители

12. Провеждане на срещи - разговори с учениците с над 15 отсъствия по неуважителни причини с цел установяване на причините и набелязване на конкретни действия.

Срок: при констатирани нарушения

Отг.: директор, класните ръководители

13. Представяне на ежемесечни доклади относно учениците, носители на над 100 отсъствия по уважителни причини и над 10 отсъствия по неуважителни причини за месеца, причините за тяхното натрупване и предприетите мерки за тяхното намаляване.

Срок: до 5 то число на следващия месец

Отг.: класните ръководители

14. Задействане на механизъм за взаимодействие между институциите.

Срок: при необходимост

Отг.: класните ръководители

IV. Финансиране:

1. Национални програми на МОН.
2. Образователни проекти.
3. Бюджет на училището

Председател: Мирослава Илиева

Член: Дафин Данаилов

Член: Антоан Ангелов

